

BESTANDSPLAN FOR HJORT 2022 - 2025

Utarbeidet av Alvdal Utmarksråd mars 22.

BESTANDSPLAN FOR HJORT 2022 - 2025

Bakgrunn.

Det har ikke tidligere vært utarbeidet bestandsplan for hjort i Alvdal. Fellingstillatelsene har derfor blitt tildelt direkte til Alvdal Grunneierlag fra kommunen.

Med en bestandsplan som er hjemlet i hjorteviltforskriften får rettighetshaverne større rettigheter og ansvar innen forvaltningen ved å få overført flerårige kvoter med frie dyr. Dette gir også mer langsiktig forvaltning og større fleksibilitet.

Hjorten skiller seg vesentlig fra elgen på flere områder. Den er et flokkdyr som kan ha betydelig større tetthet på små områder, og den opptrer ofte i kjønnsseparerte flokker med hind, kalv og ungdyr i egne flokker, og bukkene i andre. Det kan også være områder der det bare er bukker før- og etter brunsten, og tilsvarende bare hinder, ungdyr og kalver i andre områder. Hjorten flytter seg også ofte over mye lenger strekninger i løpet av døgnet enn elgen. Dette tilsier at en bør skyte omtrent samme kjønns- og aldersfordeling over større områder, og ikke tildele f. eks flere handyr i et enkelt grunneierlag selv om en i perioder ser kun en kategori. Det er de eldre hindene som er ledere i flokkene/gruppene, og dersom en vil bevare en stedegen hjortestamme, vil det være en fordel å spare den første hinda som kommer.

Når det gjelder skader på skog og innmark, kan hjorten gjøre stor skade ved barknag på både gran og furu. Det er også et problem med beiting på innmark, særlig tidlig på våren.

Hjortestammen i Alvdal synes å være i vekst, noe 37 felte dyr av tildelt kvote på 40 i 2021 tyder på.

Årstall	hankalv	hokalv	1,5 år han	1,5 år ho	2,5 år+ han	2,5 år+ ho	Sum
2012	1	3	3	2	9	4	22
2013	2	1	2	2	8	6	21
2014	1		2	3	6	2	14
2015	2	2	4	3	11	5	27
2016	2	1	1	3	6	2	15
2017	2	1	1	3	7	2	16
2018	1	2	1	3	11	2	20
2019	4	3	5	3	8	4	27
2020	3	1	7	0	8	5	24
2021	6	2	7	3	8	11	37
Sum	24	16	33	25	82	43	223
I %	11	7	15	11	37	19	

Tabellen viser en forholdsvis stabil avskyting med en klart økende trend de tre siste åra. I løpet av de tre siste åra har en også greid å balansere kjønns- og aldersfordelinga mye bedre. Fram til og med 2018 var 45% av skutte dyr eldre handyr. Fra 2019 er andelen 27%. Når en greier å fylle kvota på de fleste dyrekategoriene, tyder mye på en forholdsvis høy bestand i forhold til tildelt kvote.

Antall påkjørte per år

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Hjort	0	1	1	2	0	3	3	2	0

BESTANDSPLAN FOR HJORT 2022 - 2025

Områder, trekk og bestander.

Det er særlig feltene på begge sider av Folla som har hatt stabil hjortestamme over tid. Men de siste årene har det også blitt skutt en del hjort lenger sør i kommunen.

Områdene langs Folla har en felles stamme med Folldal, og ut fra Hjorteviltregisteret ser det ut som om stammen i Nedre Folldal er i vekst. Dette vil påvirke den delen av stammen som ligger i Alvdal.

I den sørlige delen av kommunen er det trolig utveksling med hjortestammen på Hanestad, og i de nordlige delene mot Fåset/Tunna og Tynset Østre i Tynset. Det finnes ingen verktøy for å telle hjortestammen i Alvdal, men forutsatt at en skyter noe under tilveksten vil det være et sted mellom 100 og 150 vinterdyr i kommunen.

Bestandsregistreringer.

Sett Hjort har ikke samme tradisjon som sett elg. Selve jaktformen gjør også sett hjort vanskeligere å bruke enn sett elg. Vi foreslår derfor noen alternative målepunkter:

1. Vårtelling
Telling på jordene når det har blitt bart i slutten av april. Alle jorder hvor en tror det kan være hjort besøkes på samme kveld/natt, og dyrene telles og kategoriseres ved hjelp av kikkert.
2. Registrering av brølende bukker. Dette gir ikke noen sikker antallsberegning, men en får et uttrykk for hvilke områder som har fast tilhold og antall store bukker i disse områdene.

Beite og trafikk.

Områder med fast vintertilhold kartlegges ift. barkgnag.

Innmark utsatt for hard beiting vår-, sommer- og høst registreres.

Antall påkjørte hjort skal ikke overstige 5 per år.

Mål for bestandsstørrelse

Å stabilisere bestanden på nivå med høsten 2021 som tilsvarer årlig avskyting på mellom 40 og 60 hjorter.

Å opprettholde en balansert stamme med en høy andel voksne bukker.

Å forvalte hjortestammen bestandsvis.

Avskytingsmodel og årlig kvote.

Årlig kvote: 60 dyr. Til sammen 240 dyr.

Kjønns- og aldersfordeling:

28% kalv.

36% hind

36% bukk fordelt på 24% bukk med maks 8 ender og 12% fri bukk.

Det har tidligere vært delt på spissbukk og voksen bukk. Dersom en skal kunne spare tilstrekkelig mange av de største bukkene uten å skyte for mange hinder bør det være anledning til å skyte også

BESTANDSPLAN FOR HJORT 2022 - 2025

2,5 og 3,5 åringer. På samme måte som hos elg, så er det ikke så viktig om handyrene er 1,5, 2,5 år eller 3,5 år når de skytes. Det er derimot viktig å ikke skyte for hardt på de eldre haremsdannende bukkene. Bukker med 8 tagger har normalt ikke krone(mer enn 1 tagg øverst på gevirstengene), og kan derfor forholdsvis raskt skilles fra større/eldre bukker med krone.

Vedtatt i årsmøtet i Alvdal Utmarksråd 15.03.2022